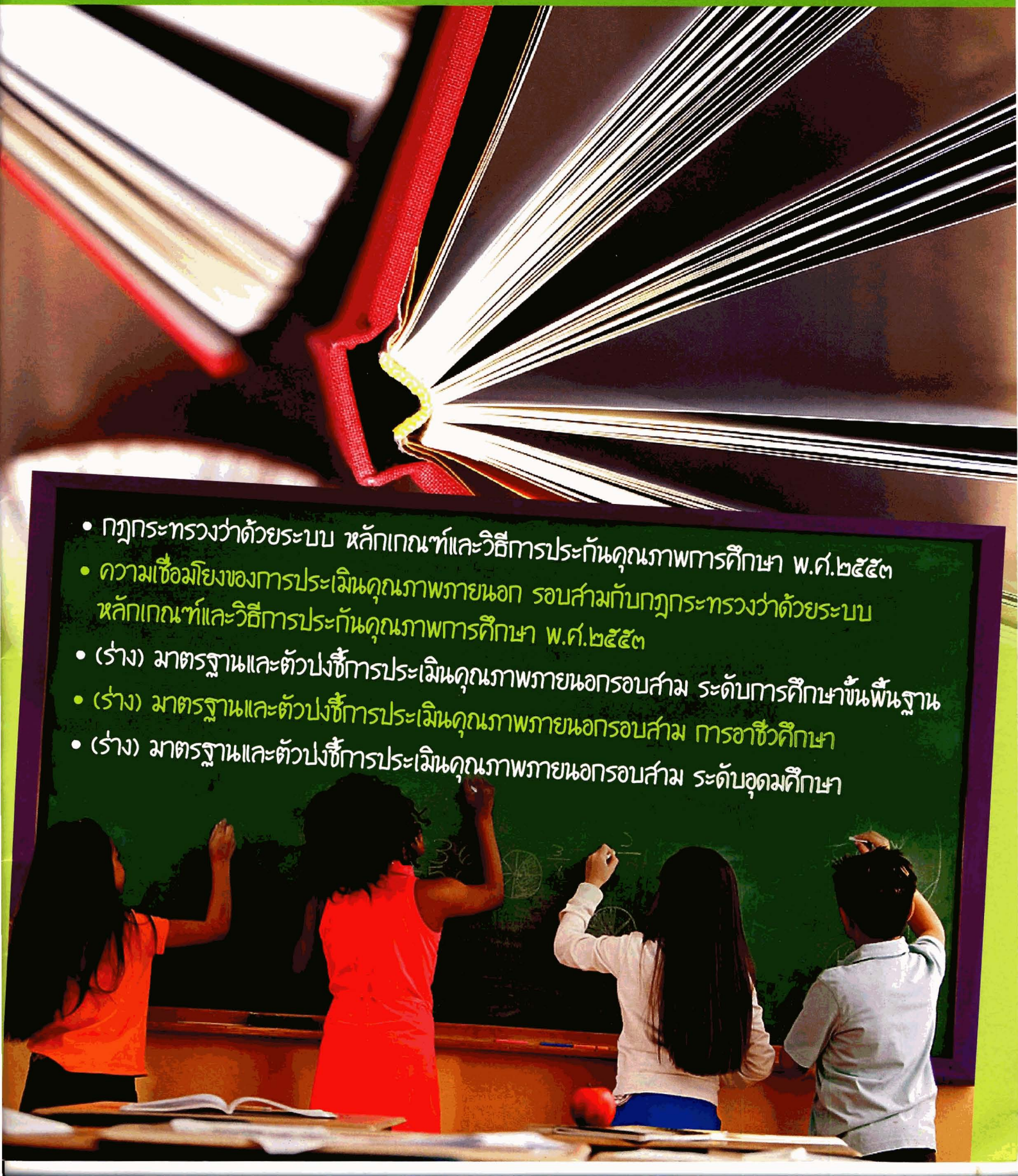
สมศ
จุลสาร
ประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา
ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๓
www.onesqa.or.th
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

- กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓
- ความเชื่อมโยงของการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓
- (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม การอาชีวศึกษา
- (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับอุดมศึกษา

Editor Note บทบรรณาธิการ

เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลงนามในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ในฉบับนี้ เราจะได้มาติดตามกันว่าสาระสำคัญในกฎกระทรวงฉบับนี้ มีอะไรบ้าง

และขณะนี้อยู่ในช่วงระยะสุดท้ายของการประเมินภายนอก รอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๓) และจะเริ่มการประเมินภายนอก รอบสามในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ หลายคนคงเฝ้ารอข้อมูลความเคลื่อนไหวต่างๆ และที่ถามกันมามากคือ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นเหมือนกับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองหรือไม่ หรือมีอะไรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

สมศ. ได้จัดทำ (ร่าง) มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม และได้มีการทดลองนำร่องการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สถานศึกษา เพื่อความสมบูรณ์ของหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน และเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคู่มือที่จะประเมินคุณภาพภายนอกและแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา จุลสารประชาคมประกันคุณภาพการศึกษาฉบับนี้ขอนำ (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้มาเสนอเพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ทราบเป็นข้อมูลเบื้องต้นก่อน สถานศึกษาจะได้ลดความวิตกกังวล คลายความตื่นเต้นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้สบายใจขึ้น ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการบริหาร สมศ. มีมติเห็นชอบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามเป็นที่สิ้นสุดแล้ว สำนักงานจะประกาศแจ้งให้สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด ทราบอย่างเป็นทางการเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ต่อไป

ทั้งนี้ สมศ. กำลัง**เปิดรับฟังความคิดเห็นในเรื่องของมาตรฐาน และตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม** ถ้าหากหน่วยงานต้นสังกัด **สถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความคิดเห็นกับ (ร่าง) ประการใด** ส่งความคิดเห็นมายัง สมศ.

หัวหน้ากลุ่มงาน กสส.
บรรณาธิการประจำฉบับ
๒๗ กันยายน ๒๕๕๓

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการบริหาร
ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์

กองบรรณาธิการ
นางทิพย์ นิลนพคุณ
นายนาวิน วิยาภรณ์
ดร.เพชรา พิพัฒน์สันติกุล
ดร.คมศร วงษ์รักษา
นางสาวภารดี เจียรนัยกูร
นายวรวิชช กองกระโทก
ดร.ศุนิสา ทดลา
นางสาวมาลัย ศรีศิริรุ่งโรจน์
นางสาวทวีรัก กลิ่นสุคนธ์

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
ชั้น ๒๔ อาคารพญาไทพลาซ่า เลขที่ ๑๒๘ ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๑๖-๓๙๕๕ โทรสาร ๐-๒๒๑๖-๕๐๔๓-๖
http://www.onesqa.or.th e-mail: info@onesqa.or.th

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยเหตุผลของการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับนี้

เบื้องต้นได้นำสาระสำคัญในกฎกระทรวงที่สถานศึกษาควรจะต้องรับทราบมานำเสนอ เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎกระทรวง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๓

ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

๑. การประเมินคุณภาพภายใน

๒. การตรวจติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

๓. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๔

ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ต้องประกอบด้วย

๑. การประเมินคุณภาพภายนอก

๒. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๕ ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อ ๖ ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

ข้อ ๗ สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

และในหมวด ๒ ว่าด้วย เรื่อง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนที่ ๑ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ได้แก่

ข้อ ๑๔ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๓. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

๔. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๕. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

๖. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๗. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

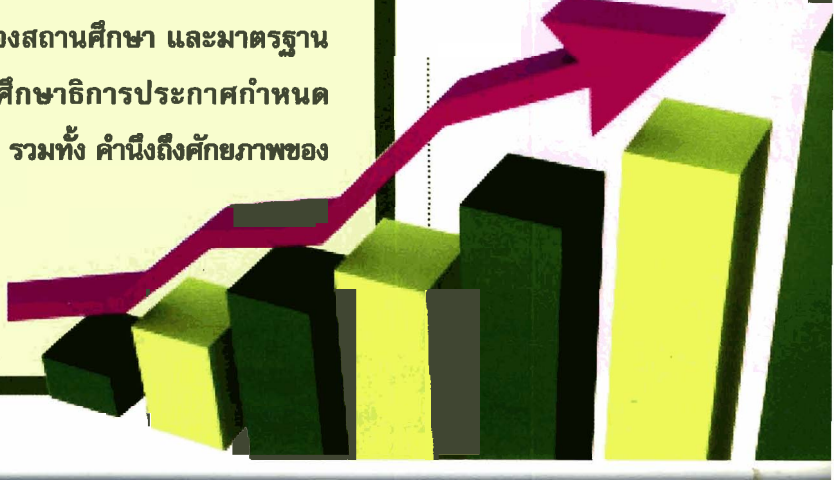
๘. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

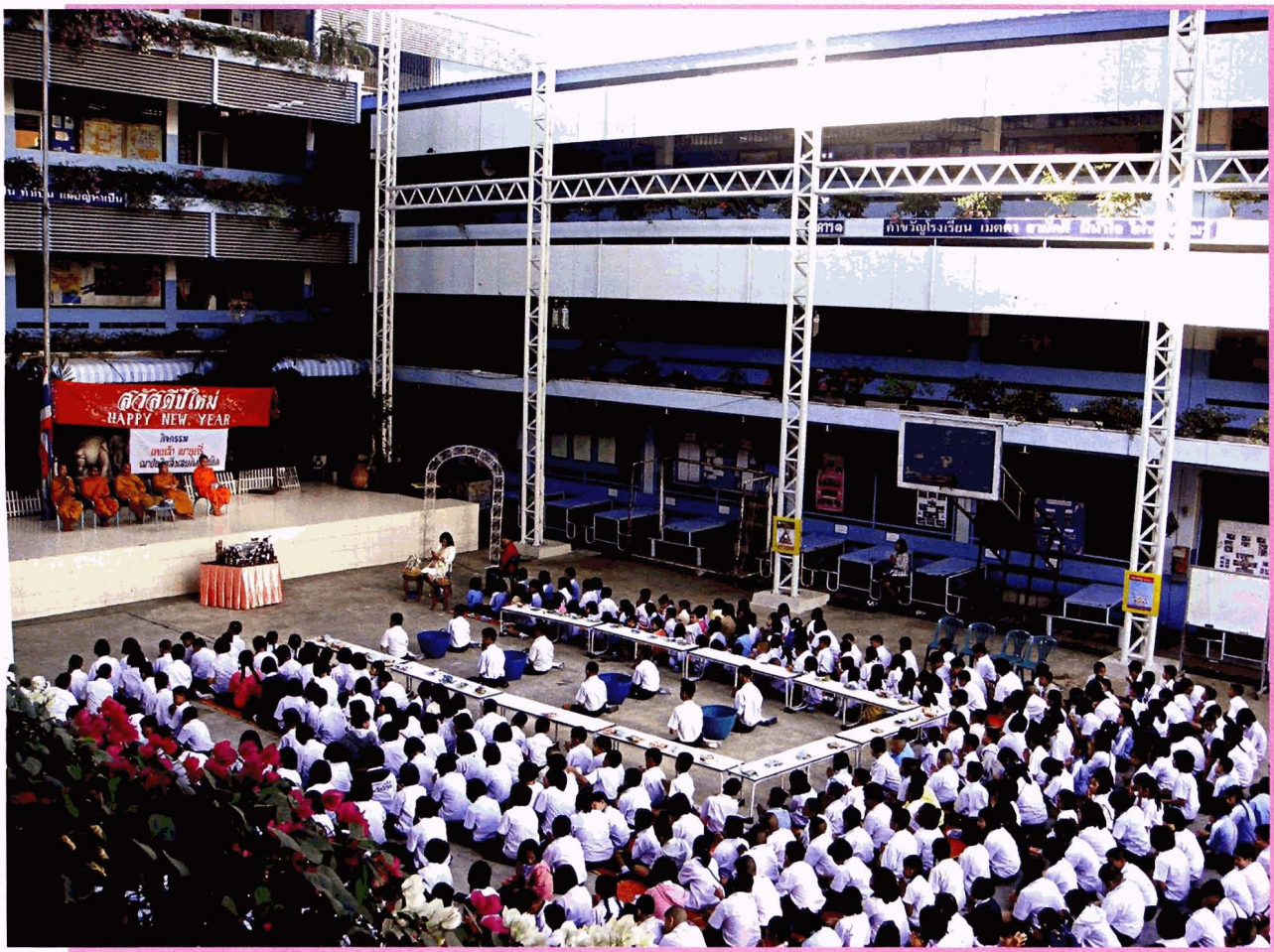
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามวรรคหนึ่ง ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี ประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแนวทางในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๕ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๑๔(๑) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้ง คำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นด้วย

> ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อ ๑๖ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อ ๑๔(๒) ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

๒. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๓. กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

๔. กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

๕. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน

๗. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

๘. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อ ๑๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาทราบ รวมทั้งให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

นอกจากนี้แล้ว ในหมวด ๓ ของกฎกระทรวงว่าด้วย เรื่อง การประกันคุณภาพภายนอก มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก อาทิ

ข้อ ๓๗ การประกันคุณภาพภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรมและโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

๓. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

๔. ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

๖. ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อ ๓๘ ในการประกันคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

๒. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

๓. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องทำการประเมินคุณภาพภายนอกจากมาตรฐานอื่นเพิ่มเติมจากมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานประกาศกำหนดมาตรฐานอื่นได้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ ๓๙ วิธีการในการประกันคุณภาพภายนอก ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงว่า ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผลที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแก่หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษานั้น และให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผน เพื่อขอรับการประเมินใหม่ภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินครั้งแรก

ให้สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาคุณภาพต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ที่คัดมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทั้งนี้ หากสถานศึกษาใดสนใจ สามารถหาอ่านกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ฉบับเต็มได้ที่เว็บไซต์ สมศ. **www.onesqa.or.th**

ความเชื่อมโยงของการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม กับกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓

ตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมทั้งระบบประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการประกันคุณภาพภายนอกไว้ ๖ ประการ และกำหนดกรอบมาตรฐานไว้ ๔ เรื่อง

เมื่อโจทย์เปลี่ยน แนวคิด และแนวทางในการกำหนดพิมพ์เขียวของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามก็จำเป็นต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเช่นกัน นโยบายใหม่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงต้องสอดรับและสอดคล้องเพื่อตอบโจทย์ดังกล่าว

กฎกระทรวงฯ ข้อ ๓๗

๑. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพ

๒. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

๓. สร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติ โดยมีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

๔. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

๖. ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

การขับเคลื่อนสู่คุณภาพ (รอบสาม)

๑. การประเมินเชิงบวกหรือการประเมินเชิงสร้างสรรค์

๒. การประเมินเพื่อสร้างความแตกต่าง

๓. การกำหนดตัวบ่งชี้ คำนึงถึง

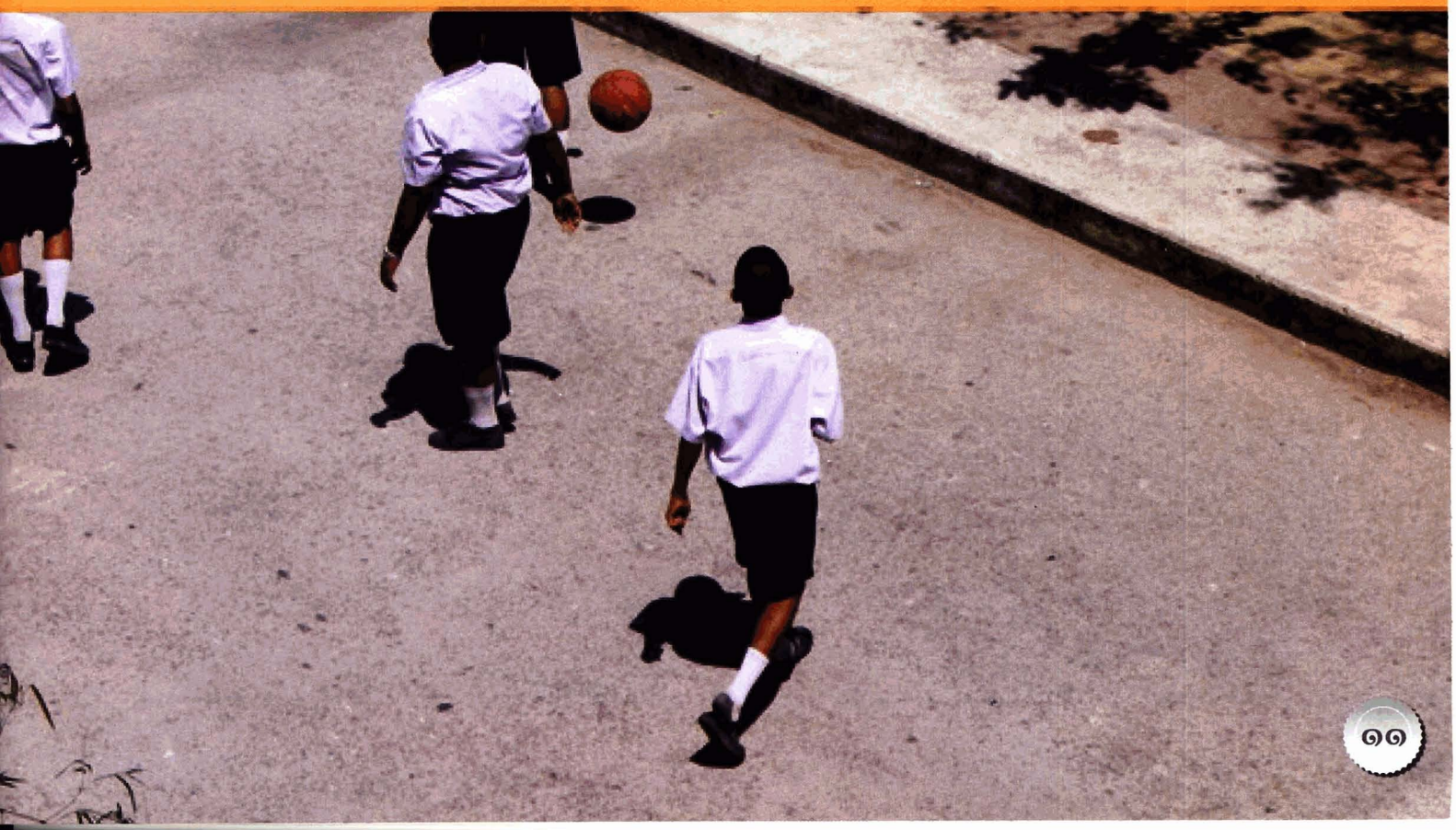
- **การลดปริมาณตัวบ่งชี้** ให้เหลือเท่าที่จำเป็นแต่ยังคงมีอำนาจจำแนก (วัดสิ่งที่มี สิ่งที่เป็นไปได้ และสิ่งที่เป็นหัวใจ)
- **พิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ** มากกว่ากระบวนการ (ซึ่งเป็นภารกิจของการประเมินคุณภาพภายใน)
- **เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ** มากกว่าปริมาณ มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ (เพื่อการบริหารความเสี่ยง)
- **เน้นดุลยภาพของศาสตร์** ทั้งวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์
- **วัฒนธรรม เงื่อนไขและข้อจำกัดของประเทศ** โดยให้ความสำคัญกับความเป็นไทย

จึงกำหนดตัวบ่งชี้เป็น ๓ ประเภท คือ

- **ตัวบ่งชี้พื้นฐาน**หรือตัวบ่งชี้ขั้นต่ำที่ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นเกณฑ์มาตรฐานจำเป็นของทุกสถาบัน
- **ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์** โดยให้แต่ละสถาบันนำเสนอเอกลักษณ์ ตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และจุดเด่น ซึ่งเป็นความต่างของแต่ละสถาบัน
- **ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม** เป็นตัวบ่งชี้ ที่ปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ตามยุคสมัยหรือตามนโยบายภาครัฐ เพื่อให้สามารถตอบสนองนโยบายการขับเคลื่อนคุณภาพโดยรวม

(ร่าง)
ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘)
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑ ที่มุ่งเน้น**

- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย
- โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้
- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

๒. **กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓** ที่กำหนดให้มีความเชื่อมโยง IQA กับ EQA

๓. **มติ คณะกรรมการบริหาร สมศ.**

ครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ วันที่ ๒๗-๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๒

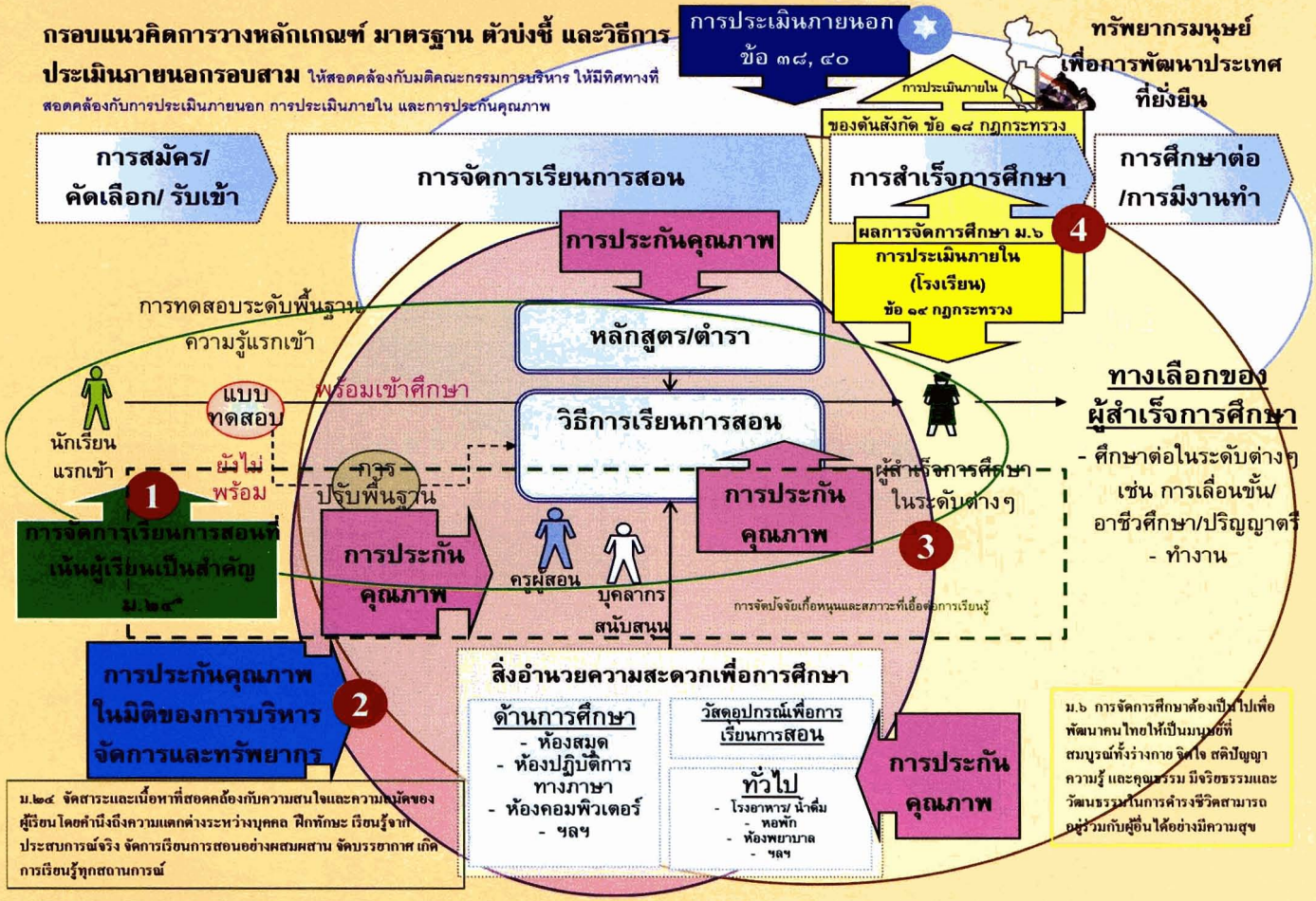
เรื่องสรุปจุดเน้นการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ที่มุ่งเน้น

- การสร้างมาตรฐานและการประเมินคุณภาพของการจัดการศึกษา ควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในทุกระดับ
- การกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และกระบวนการประเมิน ควรมีทิศทางที่สอดคล้องกับการประเมินภายนอก การประเมินภายใน และการประกันคุณภาพ
- การส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงผลจากการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล กับระบบการเงิน และการจัดสรรทรัพยากรของประเทศ
- การเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงาน อย่างเป็นรูปธรรม

กรอบการประเมินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม

ที่สอดคล้องกับหลักการปฏิรูปการศึกษา กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ และนโยบายของ สมศ.

(ร่าง) มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสาม(พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘)

(ร่าง) มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ การประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ มาตรฐาน	มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๓๘	(ร่าง)มาตรฐานที่ปรับเปลี่ยนตามกรอบแนวคิดใหม่โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์ของการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มี ๘ ตัวบ่งชี้	กรอบการประเมินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินภายนอก
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ **มาตรฐานที่ ๒** ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ **มาตรฐานที่ ๓** ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง **มาตรฐานที่ ๔** ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล **มาตรฐานที่ ๕** ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร **มาตรฐานที่ ๖** ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต **มาตรฐานที่ ๗** สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ **มาตรฐานที่ ๘** สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย **มาตรฐานที่ ๙** สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ **มาตรฐานที่ ๑๐** สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง **มาตรฐานที่ ๑๑** ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล **มาตรฐานที่ ๑๒** สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	**มาตรฐานว่าด้วยผลการจัดการศึกษา**	**ด้านผลผลิต** ๑. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (IQA มฐ๑) ๒. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี (IQA มฐ๒) ๓. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (IQA มฐ๓) ๔. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (IQA มฐ๔) **ด้านผลลัพธ์** ๕. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและผู้เรียนมีการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา (IQA มฐ๕)	**วงจรที่ ๔ ผลการจัดการศึกษา** - คุณลักษณะ/คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา (ดี สุข เก่ง) - ทางเลือกของผู้สำเร็จการศึกษา
	มาตรฐานว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	**ด้านการจัดการเรียนการสอน** ๖. ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (IQA มฐ ๗,๘,๙)	**วงจรที่ ๑ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** ครอบคลุม ครู/ผู้บริหาร หลักสูตร/ตำรา และวิธีการเรียนการสอน
	มาตรฐานว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา	**ด้านการบริหารจัดการ** ๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา (IQA มฐ ๑๑,๑๒)	**วงจรที่ ๒ การประกันคุณภาพในมิติของการบริหารจัดการและทรัพยากร** ได้แก่ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษา
	มาตรฐานว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน	**ด้านการประกันคุณภาพภายใน** ๘. การประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดเป็นไปตามกฎกระทรวง (IQA มฐ ๑๐)	**วงจรที่ ๓ การประกันคุณภาพภายใน** - ผลจากระบบการประกันคุณภาพภายใน (วางแผน ดำเนินการ ติดตาม และปรับปรุง) งานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการตรวจสอบยืนยันจากต้นสังกัด

ใครทำหน้าที่อะไร ในระบบการประกันคุณภาพ

หน่วยงาน	บทบาท	ความหมาย
สถานศึกษา	การประกันคุณภาพภายใน (Internal control)	ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
หน่วยงาน ต้นสังกัด	การประเมินคุณภาพภายใน (Internal Audit)	**"การประเมินคุณภาพภายใน"** หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่ง**กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา**
สมศ.	การประเมินคุณภาพภายนอก	**"การประเมินคุณภาพภายนอก" หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก**

(ร่าง) มาตรฐานว่าด้วยผลการจัดการศึกษา (วงจรที่ ๑)

เป้าหมาย	การประกันคุณภาพภายใน (Internal control) โดยสถานศึกษา	การประเมินภายใน (Internal Audit) โดยเขตพื้นที่/ต้นสังกัด	การประเมินคุณภาพภายนอก (External Audit) โดย สมศ.
ม.๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	สถานศึกษาวางระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ได้แก่ • การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก่อนเข้ารับการศึกษาโดยเฉพาะเมื่อเปลี่ยนช่วงชั้น • การเตรียมหลักสูตร ตำรา รวมทั้งพัฒนาครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ • การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนสำคัญ และจัดระบบการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน • การประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และผลที่คาดหวังจากการจัดการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น (ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย) • การประกันการศึกษาต่อตามศักยภาพ/การมีงานทำ ของผู้สำเร็จการศึกษา	ทำหน้าที่ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากประสิทธิผลของผลผลิตและผลลัพธ์ ประสิทธิผลของผลผลิต ได้แก่ ๑. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ๒. ระดับความรู้และทักษะ ได้ตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานตามที่ประกาศ ได้แก่ มฐ.๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มฐ.๒ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ มฐ.๓ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มฐ.๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มฐ.๖ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ๓. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ความหลักสูตร มฐ.๕ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ประสิทธิผลของผลลัพธ์ ได้แก่ - การศึกษาต่อเนื่อง - การมีงานทำ และอัตราเงินเดือน	มาตรฐานว่าด้วยผลการจัดการศึกษา พิจารณาจากคุณภาพและมาตรฐานของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านผลผลิต ๑. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ๒. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ๓. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ๔. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ด้านผลลัพธ์ ๕. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและผู้เรียนมีการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

(ร่าง) มาตรฐานว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป้าหมาย	การประกันคุณภาพภายใน (Internal control) โดยสถานศึกษา	การประเมินภายใน (Internal Audit) โดยเขตพื้นที่/ต้นสังกัด	การประเมินคุณภาพภายนอก (External Audit) โดย สมศ.
ม.๒๔ จัดสาระและเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนอย่างผสมผสาน จัดบรรยากาศ เกิดการเรียนรู้ทุกสถานการณ์	ระบบประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและการสนับสนุนของผู้บริหาร พิจารณาจาก ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๘ ข้อ ดังนี้ ๑) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๒) การศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน ๓) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ๔) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ๕) การจัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ๖) การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้ง การวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองและนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ๗) การวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ๘) การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้	ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พิจารณาจากมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ ได้แก่ มาตรฐานที่ ๗ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (มาตรฐานหลักสูตร) มาตรฐานที่ ๘ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย (มาตรฐานการจัดการเรียนการสอน) มาตรฐานที่ ๙ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (ความพร้อมของทรัพยากรการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก)	มาตรฐานว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พิจารณาจากมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน **ด้านการจัดการเรียนการสอน** ๖. ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พิจารณาจาก ๑) แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ตาม ข้อ ๑) - ข้อ ๓) ในประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๒) กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูตาม ข้อ ๔) - ข้อ ๘) ในประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๓) การสนับสนุนของผู้บริหารในส่งเสริมให้ครูสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๔) การพัฒนาผู้เรียนจากผลการสอนของครู

(ร่าง) มาตรฐานว่าด้วยการบริหารจัดการ

เป้าหมาย	การประกันคุณภาพภายใน (Internal control) โดยสถานศึกษา	การประเมินภายใน (Internal Audit) โดยเขตพื้นที่/ต้นสังกัด	การประเมินคุณภาพภายนอก (External Audit) โดย สมศ.
มาตรา ๓๙ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	**การประกันคุณภาพในมิติของการบริหารจัดการและทรัพยากร** • การบริหารจัดการด้วยหลักธรรมภิบาล • มาตรฐานหลักสูตร/ตำรา • คุณภาพครู • ความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนายความสะดวกเพื่อการเรียนการสอน • การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน	**ประสิทธิผลของการบริหารจัดการพิจารณาจากมาตรฐานการบริหารจัดการที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ** ได้แก่ **มาตรฐานที่ ๑๑ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล** **มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้**	**มาตรฐานว่าด้วยการบริหารจัดการ พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมภิบาล** ด้านการบริหารจัดการ ๗. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา พิจารณาจาก ๗.๑ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๗.๒ ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหาร ๗.๓ สถานศึกษามีครูเพียงพอและครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ๗.๔ การบริหารทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนการสอน

(ร่าง) มาตรฐานว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

เป้าหมาย	การประกันคุณภาพภายใน (Internal control) โดยสถานศึกษา	การประเมินภายใน (Internal Audit) โดยเขตพื้นที่/ต้นสังกัด	การประเมินคุณภาพภายนอก (External Audit) โดย สมศ.
มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก	**กฎกระทรวงข้อ ๑๔** ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ ๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร/ตำรา วิธีการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการศึกษา) ๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ๓. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ๔. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ๕. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ๖. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ๗. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ๘. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง **การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สถานศึกษา**ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณีประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแนวทางในการประกันคุณภาพภายในให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นแล้วรายงานให้รัฐมนตรีทราบ	**ผลของการประกันคุณภาพภายในพิจารณาจากมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ ได้แก่** **มาตรฐานที่ ๑๐ สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง** **กฎกระทรวงข้อ ๑๔ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ รวมทั้ง ให้เปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน**	**มาตรฐานว่าด้วยการการประกันคุณภาพภายใน พิจารณาจากผลการประกันคุณภาพภายในที่ต้นสังกัดให้การรับรอง** **ด้านการประกันคุณภาพ** ๘. การประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดเป็นไปตามกฎกระทรวง

ประเมินอย่างไร ให้ได้ประโยชน์ ให้มีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

- ประเมินตามคุณภาพของสถานศึกษา ตามอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ / ตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนวัตถุประสงค์พิเศษ*	โรงเรียนเอกชน
๑. กลุ่มที่ต้องปรับปรุง						
๒. กลุ่มที่ต้องพัฒนาไปสู่มาตรฐาน						
๓. กลุ่มที่ต้องรักษามาตรฐาน						
๔. กลุ่มที่ต้องยกมาตรฐาน						

การกำหนดอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมตามคุณภาพของสถานศึกษา เป็นการพิจารณาของต้นสังกัดร่วมกับสถานศึกษา

*โรงเรียนวัตถุประสงค์พิเศษ ได้แก่ โรงเรียนสาธิต โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม โรงเรียนตำรวจตะเวนชายแดน โรงเรียนกีฬา โรงเรียนวิทยาศาสตร์ (รร.จุฬาภรณ์ และรร.มหิดลวิทยานุสรณ์) โรงเรียนเฉพาะความพิการ(ตา หู ร่างกาย ปัญญา) โรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป โรงเรียนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โรงเรียนทางเลือก และโรงเรียนบ้านเรียน (Home School)

เงื่อนไข ต้องเจรจากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามหมวด ๘ ของ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ เพื่อการจัดการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ งบประมาณ และทรัพยากร

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๓ ๔ มาตรฐาน คือ ๑) พลการจัดการศึกษา ๒) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๓) การบริหารจัดการศึกษา และ ๔) การประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย ๑๐ ตัวบ่งชี้ ดังนี้

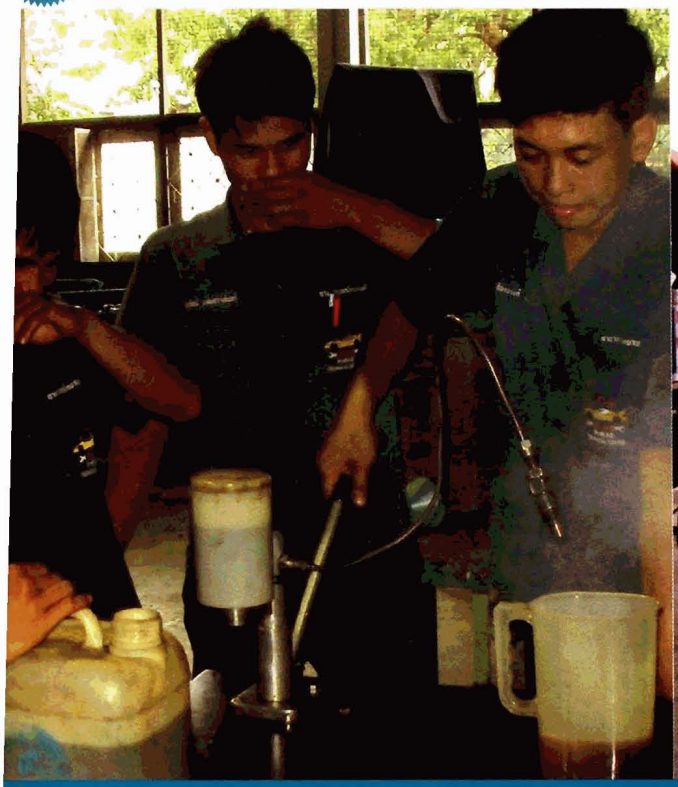
ตัวบ่งชี้พื้นฐาน	**ด้านผลผลต**
	๑. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
	๒. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
	๓. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
	๔. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และปรับตัวเข้ากับสังคมได้
	ด้านผลลัพธ์
	๕. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และผู้เรียนมีการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา
	ด้านการจัดการเรียนการสอน
	๖. ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	ด้านบริหารจัดการ
	๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา
	ด้านการประกันคุณภาพ
	๘. การประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดเป็นไปตามกฎกระทรวง
ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	๙. การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง หรือจุดเด่น หรือลักษณะพิเศษของประเภทโรงเรียน
ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	๑๐.มาตรการส่งเสริมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน รักษามาตรฐาน และยกระดับมาตรฐานโดยการกำหนดมาตรการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามข้อตกลงในการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรกับรัฐบาล เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
	๑๑. มาตราการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตที่ดี มีภูมิคุ้มกัน เพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ยั่งยืน

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน (ร้อยละ ๗๐)
๑. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ ปี
๒. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน
๓. ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ
๔. ผลงานที่เป็นโครงงานทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์
๕. ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์
๖. ความสำเร็จในการให้บริการวิชาการ/วิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน
๗. ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะจากประสบการณ์จริง
๘. ความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารสถานศึกษา
๙. ความสำเร็จในการพัฒนาและใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ
๑๐. ความสำเร็จในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
๑๑. ความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง
๑๒. ความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ
๑๓. การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน

นอกจากตัวบ่งชี้พื้นฐานที่กำหนดจำนวน ๑๓ ตัวบ่งชี้แล้ว สมศ. ยังมีการกำหนดตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (ร้อยละ ๑๐) และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (ร้อยละ ๒๐) ซึ่งตัวบ่งชี้อัตลักษณ์มี จำนวน ๑ ตัวบ่งชี้ ได้แก่

๑๔. ความสำเร็จในการดำเนินงานตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และตามจุดเน้นของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน ๔ ตัวบ่งชี้ ได้แก่
๑๕. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
• การพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
• การพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจมาตรฐานและระบบคุณภาพด้วยกิจกรรม
• การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ
• การพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์
• การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน

(ร่าง)
มาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ด้านการอาชีวศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน ๔ ตัวบ่งชี้ (ต่อ)
๑๖. การพัฒนาคุณภาพครู (เลือกจุดเน้นอย่างน้อย ๑ กิจกรรม)
• การพัฒนาครูให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ (หลักสูตร วิธีสอน สื่อ การวัดผล วิจัยชั้นเรียน)
• การพัฒนาเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานครูให้เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
• การสร้างความร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/สถานประกอบการเพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้
๑๗. การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ (เลือกจุดเน้นอย่างน้อย ๑ กิจกรรม)
• การพัฒนาสภาพแวดล้อมปรับแต่งภูมิทัศน์ให้สวยงาม (Public Landscape) เอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
• การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ และการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษาที่เหมาะสม รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้
• การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม
๑๘. การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายโอกาสทางการศึกษา (เลือกจุดเน้นอย่างน้อย ๑ กิจกรรม)
• การพัฒนาระบบงานของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน
• การสร้างระบบบริหารจัดการที่เอื้อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้
• การพัฒนาระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม
• การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาจากสถานศึกษา

(ร่าง)
มาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับอุดมศึกษา

การกำหนดกรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับอุดมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น ๔ มาตรฐาน ๑๘ ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น ๖ ด้าน โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้พื้นฐาน ร้อยละ ๗๕ ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ร้อยละ ๑๕ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ร้อยละ ๑๐

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

เป็นตัวบ่งชี้ที่ทุกสถาบันอุดมศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ โดยสามารถชี้ผลหรือผลกระทบได้ดีและมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์

โดยให้แต่ละสถาบันนำเสนอเอกลักษณ์ ตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และจุดเด่นซึ่งเป็นความต่างของแต่ละสถาบัน

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

เป็นตัวบ่งชี้ที่ปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ตามยุคสมัยหรือตามนโยบายภาครัฐ เพื่อให้สามารถตอบสนองนโยบายการขับเคลื่อนคุณภาพโดยรวม

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ประกอบด้วย ๖ ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ ๑ คุณภาพบัณฑิต

สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มี
คุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้อง
กับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สถาบันจัดให้มีข้อสนเทศ
เกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน คณาจารย์ สิ่งสนับสนุน
การเรียนรู้ของนักศึกษา ทั้งการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้
ทั้งในและนอกหลักสูตร และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา
สถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ และทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งได้ตามคุณลักษณะที่เป็น
จุดเน้นของสถาบัน กล่าวคือ เป็นผู้ใช้ภาษาได้ดี ถูกต้อง ประพฤติดี
มีกิริยามารยาทดี มีรสนิยมดี คิดตรึกตรองได้ถ่องแท้ เจริญงอกงาม

เพราะความใฝ่รู้ และสามารถแปลความคิดเป็นการกระทำได้สำเร็จ เป็นผู้เรืองปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ มีทักษะและภูมิปัญญาในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพขั้นสูง มีทักษะในการวิจัย และมีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก ตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของชาติ ประกอบด้วย ๔ ตัวบ่งชี้ คือ

๑. บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี
๒. คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ
๓. ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
๔. ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ด้านที่ ๒ งานวิจัยและงานสร้างสรรค์

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานตามพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ภายใต้จุดเน้นเฉพาะโดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน งบประมาณ มีการบริหารและการจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัย/ผลงานประดิษฐ์และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ เป็นนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาบัณฑิตที่เรืองปัญญา มีคุณธรรมและความเชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่และขยายพรมแดนของความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง ทั้งการใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ การใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย และการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เป็นต้น

ในสถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความเข้มข้นทางวิชาการ สร้างผลงานที่มีคุณภาพสูง และสร้างการยอมรับในแวดวงวิชาการ ดังนั้นจึงควรเป็นงานวิจัยเชิงวิชาการ สามารถนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติได้ หากเป็นงานวิจัยและพัฒนาก็ต้องเป็นงานวิจัยที่สามารถนำผลไปใช้ประโยชน์ ต้องเป็นผลงานที่มีคุณภาพ คือ นำผลไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการของผู้ใช้จริง รวมทั้งนักวิจัยสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เกี่ยวกับการใช้ความรู้ใน

การพัฒนา เป็นการเรียนรู้ที่สั่งสมและถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้ ประเด็นสำคัญก็คือไม่ว่าเป็นงานวิจัยพื้นฐานหรืองานวิจัยประยุกต์ก็ต้องเป็นงานวิจัยแท้ คือการมีผลเป็นการเรียนรู้ สั่งสมองค์ความรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้นั้นๆ ได้ ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทย สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งการพัฒนาประเทศสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญาอันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้และใฝ่รู้ตลอดชีวิต และวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ และการพัฒนาตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วย ๓ ตัวบ่งชี้ คือ

๕. งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
๖. งานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์
๗. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของชาติ

"สามารถจัดในรูปแบบการ
ให้บริการแบบให้เปล่าด้วย
สำนึกความรับผิดชอบ
ของความเป็นสถาบัน
อุดมศึกษาในฐานะเป็นที่พึ่ง
ของสังคม"

ด้านที่ ๓ การบริการวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการใช้ทรัพยากรของสถาบันหรือใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษา วิจัย ค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่อง บริการศิษย์เก่า และประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้สามารถจัดในรูปแบบการให้บริการแบบให้เปล่าด้วยสำนึกความรับผิดชอบของความเป็นสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นที่พึ่งของสังคม หรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้ หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ การให้บริการทางวิชาการโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึ่งและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้อง อันก่อให้เกิดความมั่นคง ความเข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน สังคม ประเทศชาติและนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมการ มีบทบาททางวิชาการ และวิชาชีพในการตอบสนอง ชี้นำ และเตือนสติสังคมของสถาบันอุดมศึกษาโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ คือ

๘. การนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการวิจัย

๙. การเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

เพื่อให้นักศึกษาและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะ ต่อศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ

ด้านที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับบุคคลและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในบทบาทเป็นหน่วยส่งเสริมวัฒนธรรมโดยเฉพาะในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้นักศึกษาและบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนา และเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบันประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ คือ

๑๐. การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๑๑. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

ด้านที่ ๕ การบริหารและการพัฒนาสถาบัน

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารและการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยมไปสู่การปฏิบัติอย่างมีเอกภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมีสภาสถาบันทำหน้าที่กำกับดูแลนโยบาย การดำเนินงานตามแผน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการ ที่จัดให้นักศึกษาและบุคลากรทุกคน รวมทั้งกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่กำหนด มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

"หลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วยหลักนิติธรรม คือ จะต้องบริหารและจัดการทุกอย่างโดยชอบด้วยกฎหมายและถือเอากฎหมายเป็นใหญ่"

ของสภาสถาบัน และการบริหารและการจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคมภายในสถาบัน และภายนอกสถาบันภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม จริยธรรม หลักความชอบธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า ประกอบด้วย ๓ ตัวบ่งชี้ คือ

๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน

๑๓. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

๑๔. การพัฒนาคณาจารย์

ด้านที่ ๖ การพัฒนาและประกันคุณภาพภายใน

สถาบันอุดมศึกษาจะต้องแสดงความมีมาตรฐานและคุณภาพด้วยการเป็นประชาคมแห่งการสร้างความรู้ และองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีขีดความสามารถในการค้นคว้าวิจัยสร้างความรู้ใหม่ทั้งเพื่อพัฒนาสังคมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อุดมศึกษาไทยยังต้องแสดงความเป็นอุดมศึกษามหาชนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ อุดมศึกษาไทยต้องมีความเป็นเลิศที่ใช้การได้ในสังคมแห่งการตรวจสอบอย่างเข้มข้นเพื่อการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งจะนำอุดมศึกษาไทยไปสู่อุดมศึกษาสากลบนถนนนานาชาติ ดังนั้น การประกันคุณภาพอุดมศึกษาจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อความรู้สู่ความเป็นเลิศและการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน หัวใจของระบบการประกันคุณภาพที่ดีคือ การใช้ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพในการสร้างประชาคมที่มีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ และตรวจสอบการทำงานของตนเองเพื่อผู้อื่นอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่ข่าวสารทั่วทั้งสถาบัน พร้อมกับการมีการกำหนดมาตรฐานการทำงานทุกด้านแบบมืออาชีพที่สามารถตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอน มีกลไกรับฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อนำข้อคิด ความเห็นจากทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมมาใช้ในการกำกับแนวทางการประกันคุณภาพของสถาบัน อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาพึงมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมของตนเอง และในขณะเดียวกันก็พึงให้อิสระแก่หน่วยงานภายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพตามเงื่อนไขเฉพาะของแต่ละหน่วยงานด้วย

"หัวใจของระบบการประกันคุณภาพที่ดี คือ การใช้ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพในการสร้างประชาคมที่มีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ และตรวจสอบการทำงานของตนเองเพื่อผู้อื่นอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

ระบบประกันคุณภาพภายในโดยทั่วไป ประกอบด้วย ระบบแรกคือ ระบบการพัฒนาคุณภาพซึ่งประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน กระบวนการวางแผน และออกแบบระบบงานเพื่อคุณภาพและการจัดการกระบวนการและการควบคุมคุณภาพ ระบบที่สองคือ ระบบการตรวจสอบคุณภาพเพื่อเร่งรัดให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด และระบบที่สามคือ ระบบการประเมินภายในและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถาบันในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากต้นสังกัด ทั้งนี้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้

๑๕. ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด

ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์

๑๖. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งของสถาบัน

๑๗. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นของสถาบัน

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

๑๘. ผลการชี้นำและ/หรือการแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ของสถาบัน

อาทิ การส่งเสริมและสืบสานโครงการมาจากพระราชดำริ / รักชาติ บำรุงศาสนา เทิดทูนพระมหากษัตริย์ / สุขภาพ / ค่านิยม จิตสาธารณะ / สิ่งเสพติด / ความฟุ่มเฟือย / การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง สร้างสังคมสันติสุข ความปรองดอง / สิ่งแวดล้อม พลังงาน / อุบัติภัย / ความคิดสร้างสรรค์ / ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ / นโยบายรัฐบาล / เศรษฐกิจ / การพร้อมรับการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียน / ฯลฯ

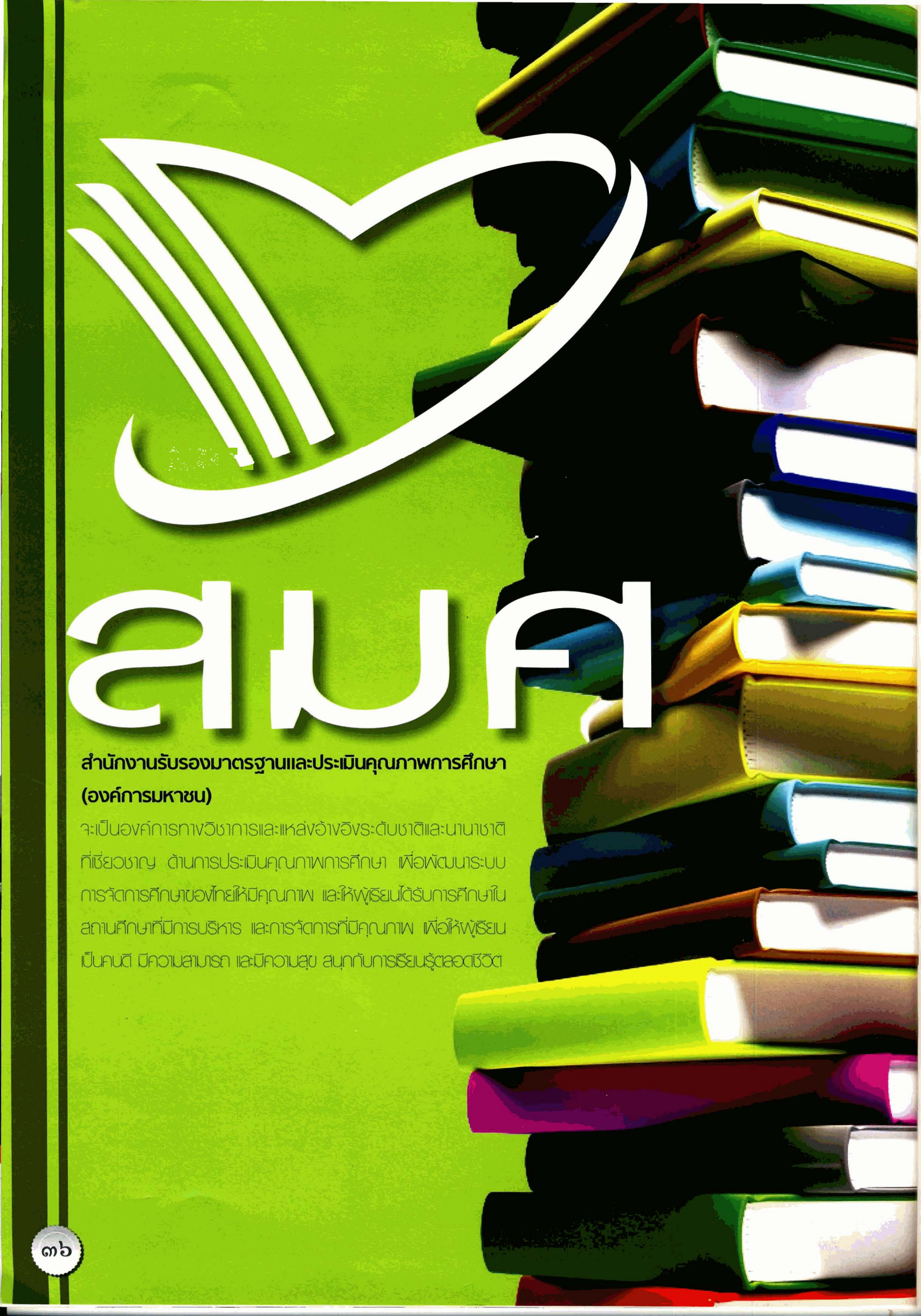
หมายเหตุ สถาบันเลือกดำเนินการอย่างน้อย ๒ เรื่อง

มาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามที่ได้นำเสนอในครั้งนี้เป็นเพียง (ร่าง) มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ได้ผ่านการพิจารณา กลั่นกรองและการระดมความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิในเวทีหลายๆเวที ทั้ง Quality Assurance Forum รวมถึงการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบในแต่ละชุดทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในท้ายที่สุดแล้ว (ร่าง) มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ดังกล่าวจะต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร สมศ. พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งก่อนประกาศต่อสาธารณชน เพื่อนำไปใช้ในการประเมินภายนอกรอบสามที่จะเริ่มขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อไป ถึงเวลานั้นคาดว่าในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๓ สำนักงานจะนำรายละเอียดของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาเสนอให้ทราบในโอกาสต่อไป

สมศ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)

จะเป็นองค์การทางวิชาการและแหล่งอ้างอิงระดับชาติและนานาชาติ ที่เชี่ยวชาญ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพ และให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในสถานศึกษาที่มีการบริหาร และการจัดการที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต